

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ

ПАСПОРТ об'єкта культурної спадщини

Курганний могильник

(найменування об'єкта)

Вид	Тип	Категорія пам'ятки
Археологічний	Комплекс	Місцевого значення

1. Дата утворення об'єкта:

IV тис. до н.е. – I пол. II тис н.е.

2. Місцезнаходження об'єкта:

Запорізька область, Михайлівський район, Високівська с/р, с. Трудолюбимівка, за 1,1 км на південь від південної околиці села.

Під'їзд: від смт. Михайлівка асфальтною дорогою до південної околиці с. Трудолюбимівка, далі по ріллі пішим ходом в південному напрямку.

3. Охоронний № пам'ятки:

3644

4. Дати і № рішень, відповідно до яких об'єкт узятий на державний облік та визначено категорію пам'ятки

Рішення виконкому Запорізької обласної ради народних депутатів від
03.04.1991 р. № 87

5. Наявність охоронних дощок, охоронних знаків, інших інформаційних написів, позначок:

Відсутні

6. Власник:

Державна власність

7. Користувач:

Не визначений

8. Охоронний договір:

Охоронний договір не укладений

9. Функціональне використання:

Сучасне використання	Первісне призначення	Інші (протягом часу існування об'єкта)
Не використовується	Поховальні споруди	Невідомо

10. Історичні дані про об'єкт:

Курган - це округлий або видовжений земляний насип, зведений над одним чи кількома похованнями. Значна кількість курганів має доповнення у вигляді кам'яних споруд: «кромлех» - кільце або спіралеподібні фігури зі вкопаних вертикально кам'яних плит, що оточують насип кургану, «крепіда» - повне покриття насипу диким камінням в один-два шари.

Кургани з'являються в степовій зоні Північного Причорномор'я у IV тис. до н.е. і продовжували споруджуватись до першої половини II тис. н.е. Кургани часто містять нашарування декількох історичних епох. Поховання, здійснені на різній глибині, розділяють на основні та впускні. Насип кургану досипали, на його верхівці встановлювали кам'яні стели, дерев'яні стовпи. Кургани використовували для обрядів, пов'язаних із вшануванням душ похованих предків. Насипи розташовані окремо або утворюють курганні могильники, які існують на протязі одного або декількох історичних періодів.

На військово-топографічній карті Російської імперії XIX ст. на цій території позначені 2 курганних насипи. На картографічних матеріалах I пол. XX ст. позначено два насипи. У 1987 р. курганний могильник виявлено науковим співробітником Інституту археології АН УРСР В.В. Отрощенко. У ході інвентаризації 2006 р. старшим науковим співробітником ПП Светлова Т.Ю. О.В. Тубольцевим визначено координати та уточнені параметри курганів могильника.

У 2017 р. курганний могильник обстежений науковим співробітником КЗ «Запорізький обласний центр охорони культурної спадщини» ЗОР Ясеницьким О.Я. та методистом I категорії районного організаційно-методичного центру відділу культури і туризму Михайлівської райдержадміністрації Сушком І.В.

11. Відомості про сучасний стан об'єкта:

Розташування об'єкта і його роль у навколишньому середовищі	Курганний могильник розташований на рівнинній ділянці степового плато, в центрі поля. Абсолютна висота курганів над рівнем моря близько 304 м. Координати курганів:		
	Внутрішньо-комплексні номери:	WGS-84	Pulkovo 1942 (1)
	1	47°10'36.4"Пн. 35°28'24.9"Сх.	47°10.620 С. 35°28.512 В.
	2	47°10'34.8"Пн. 35°28'28.4"Сх.	47°10.593 С. 35°28.570 В.
Ландшафт	Рельєф місцевості визначається як рівнина, рослинність зумовлена використанням території для сільськогосподарських потреб. Ландшафт зазнав значних змін під впливом антропогенних факторів.		
Опис об'єкта	Курганний могильник складається з двох насипів, витягнутих по лінії північний захід – південний схід. Курган № 1 знаходиться у північно-західній частині могильника. Насип круглої в плані та сегментоподібної в перетині форми. Висота – 0,8 м, діаметр – 60,5 м. Площа – 2873,29 кв.м. Поверхня задернована. Курган № 2 знаходиться у південно-східній частині могильника. Насип круглої в плані та сегментоподібної в перетині форми. Висота – 1,0 м, діаметр – 40 м. Площа – 1256 кв.м. На північно-західній полі кургану росте дерево. Поверхня насипу задернована. Кургани зливаються полами, відстань між центрами курганних насипів – 55 м. Внаслідок розорювання втрачені деталі конструкції насипів, які В.В. Отрощенко описував як два насипи з паралельно розташованими та такими, що заходять одна за одну, валоподібними прибудовами, які утворювали довгий курган загальною довжиною 144 м.		
Перебудови, втрати й історичні нашарування	Не встановлені		
Наявність творів мистецтва та їх опис	Відсутні		
Опис території об'єкта	Курганний могильник розташований на орному полі,		

	обмеженому лісосмугами з півдня, заходу, сходу, житловою забудовою с. Трудолюбимівка з північного заходу.
Загальна оцінка технічного стану об'єкта, дата, № акта технічного стану	Матеріал – земля. Технічний стан курганного могильника задовільний. Акт технічного стану № 227/а від 16.11.2018 р.
Наявність інженерних мереж та інженерного обладнання	Відсутні
Дата і № довідки про майнову цінність об'єкта, найменування організації, яка провела оцінку, вартість у гривнях	Майнова цінність не визначена

12. Перелік складових (для комплексу (ансамблю), визначного місця):

Курганний могильник складається з двох насипів.

13. Територія об'єкта:

Площа	Загальна площа курганного могильника 4129,29 кв.м.
Опис меж території об'єкта	Сусідні землекористувачі не визначені

14. Оцінка антропологічної, археологічної, естетичної, етнографічної, історичної, мистецької, наукової чи художньої цінності об'єкта:

Якості об'єкта, завдяки яким він набуває культурної цінності як пам'ятка	Курганний могильник відповідає критерію автентичності, пов'язаний з історичними подіями, віруваннями та розвитком культури на даній території.
--	--

15. Зони охорони пам'ятки:

Організація-розробник науково-проектної документації	
Дата розроблення науково-проектної документації	
Дата і № документа про затвердження науково-проектної	Рішення виконкому Запорізької обласної ради народних депутатів від 03.04.1991 р. № 87 «Об упорядочении списка памятников археологии

документації	местного значения и утверждения их охранных зон».
Короткий опис меж зон охорони із зазначенням площі кожної зони	Охоронна зона розміром 5 м від підніжжя курганів.

16. Наявність науково-дослідної та науково-проектної документації на об'єкт:

Найменування документації	Рік розроблення	Автор (організація)	Місце зберігання, №
1	2	3	4
Науково-проектна документація не розроблялась			

17. Дослідницькі і реставраційні роботи на об'єкті:

Найменування робіт	Рік проведення	Замовник	Виконавець	Підрядна організація
1	2	3	4	5
Дослідницькі і реставраційні роботи не проводились	—	—	—	—

18. Основні джерела відомостей про об'єкт:

Археологічні матеріали	Відсутні
Іконографічні матеріали	Відсутні
Архівні матеріали	1. Военно-топографическая карта Российской империи 1846-1863 г.г. (издавалась до 1919 г.), сост. под рук. Ф.Ф. Шуберта и П.А. Тучкова. – Ряд XXIX, лист 14. 2. Карта РККА L36.Б. 1 км. Запорожская, Херсонская и Днепропетровская области. Генштаб. 1941.
Бібліографічні матеріали	1. Об'єкти культурної спадщини Запорізької області. Каталог-довідник / Упорядники, фото: Дровосекова О.В., Калмукіди Л.Ю., Савостіна Л.Є. – К.: Фенікс, 2012. – С. 294. 2. Пам'ятки історії та культури Запорізької області (Вільнянський, Михайлівський, Новомиколаївський райони). – Вип. 2. – Запоріжжя, 1999. – С. 71.

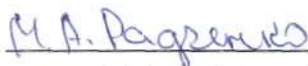
19. До паспорта додаються графічні матеріали та фото фіксація:

Найменування матеріалів	Кількість	Дата виконання	Виконавець
Карта розташування курганного могильника № 3644	1	20.10.2017	Тубольцев О.В.
Генеральний план курганного могильника № 3644	1	20.10.2017	Тубольцев О.В.
Фото загального вигляду кургану № 1 курганного могильника № 3644. Вид з північного сходу	1	19.10.2017	Ясеницький О.Я.
Фото загального вигляду кургану № 2 курганного могильника № 3644. Вид з північного заходу	1	19.10.2017	Ясеницький О.Я.

Паспорт склав:

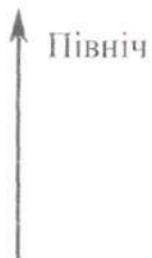
Посада та назва організації	Спеціальність, кваліфікаційний рівень	Прізвище, ініціали	Підпис	Дата складання
Науковий співробітник КЗ «ЗОЦОКС» ЗОР	Історик, спеціаліст	Ясеницький О.Я.		26.11.2018

Керівник органу охорони культурної спадщини

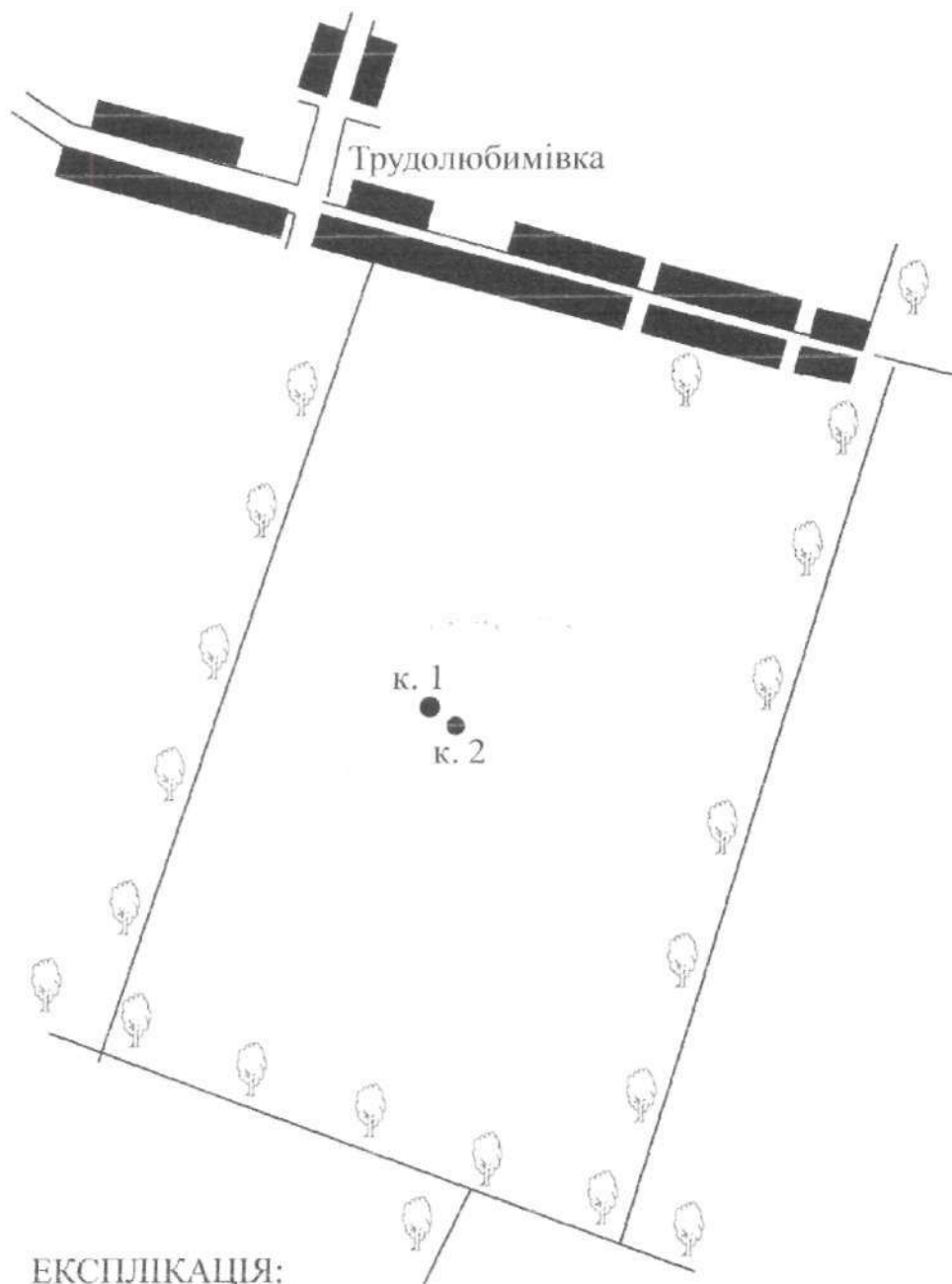

(ініціали, прізвище, підпис, печатка)

Генеральний план
курганного могильника № 3644
Запорізька область, Михайлівський район,
с Трудолюбимівка, Високівська с/р,
за 1,1 км на південь від південної околиці села

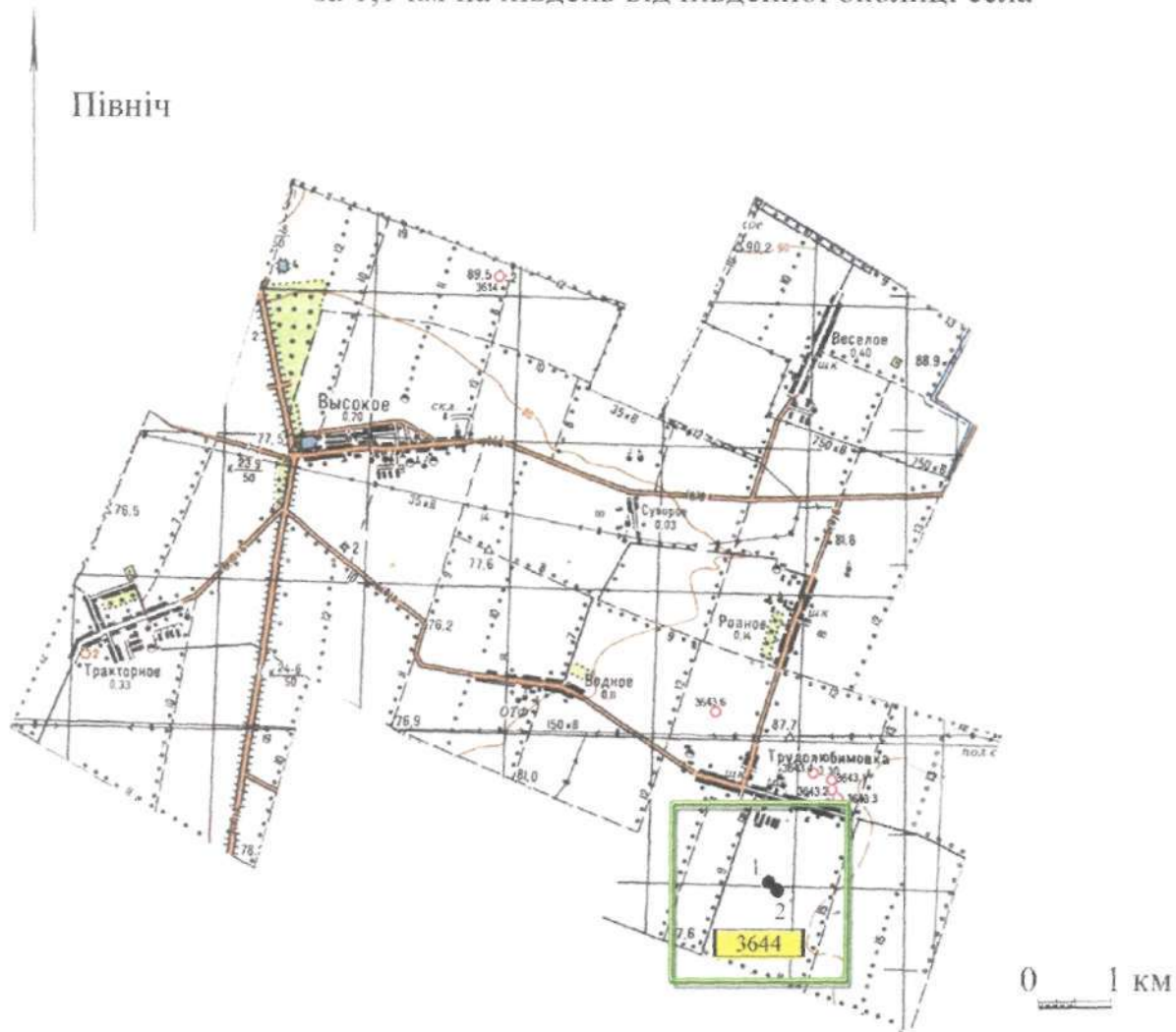
ЕКСПЛІКАЦІЯ:

0 2000

- к. 1
● - насип кургану
курганного могильника № 3644
○ - лісосмуга

Укладач	Тубольцев О.В.
Дата	20.10.2017
Масштаб	1:2000

Карта розташування
 курганного могильника № 3644
 Запорізька область, Михайлівський район,
 с. Трудолюбимівка, Високівська с/р,
 за 1,1 км на південь від південної околиці села

Топографічна основа: Карта СССР, УССР. Запорожская область.
 М 1:100 000. Генеральный штаб, 1991 г. Л. 36-35

ЕКСПЛІКАЦІЯ:

- курганний могильник № 3644

- насип кургану

1. Загальний вигляд кургану № 1 курганного могильника № 3644. Вид з північного сходу

2. Загальний вигляд кургану № 2 курганного могильника № 3644. Вид з північного заходу

Фото Ясеницький О.Я.
19.10.2017